

februar 2017

PasningsGuide

SELVVANDENDE PLANTEKASSE

med internt reservoir

INDHOLD

PasningsGuide SELVVANDEDE PLANTEKASSE

Med eksternt reservoir

TagTomat ApS

Husumgade 2, st. tv
2200 København N
www.tagtomat.dk

Udarbejdet februar 2017.

Billeder og illustrationer

Billeder og illustrationer er udarbejdet af TagTomat, hvis andet ikke er angivet.

Licens

Dette værk er udgivet under en Creative Commons Navngivelse – Ikke Kommerciel – DelPåSammeVilkår-licens. Det betyder:

Navngivelse: Du må kopiere, distribuere, vise og anvende dette værk – og afledte værker baseret på det – men du skal kreditere værket som angivet i licensen.

Ikke-Kommerciel: Du må ikke anvende værket til kommercielle formål – som angivet i licensen.

Del på samme vilkår: Du må remixe, ændre og bygge videre på materialet i dette værk. Men hvis du gør dette, skal du distribuere dine ændringer og tilføjelser under den samme Creative Commons licens.

Se <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

NEM OG FLEKSIBEL DYRKNING MED PLANTEKASSER	4
PLANTEKASSENS OPBYGNING	5
Udendørs	5
Indendørs	5
PASNINGSGUIDE	6
Vanding de første 4 uger	6
Udendørs	6
Indendørs	6
Vanding efterfølgende	6
Udendørs	6
Indendørs	6
Tømning af vandreservoiret	7
Udendørs	7
Indendørs	7
Jordtilførsel	7
Udendørs	7
Indendørs	8
Gødning	8
Udendørs	8
Indendørs	8
Renhold	8
Udendørs	8
Indendørs	8
Vedligehold	8
Vær særligt opmærksom på	9
ÅRSJUL FOR PLANTEKASSE	10
Udendørs - med aftapningshane	10
Udendørs - uden aftapningshane	11
Indendørs - med og uden aftapningshane	12

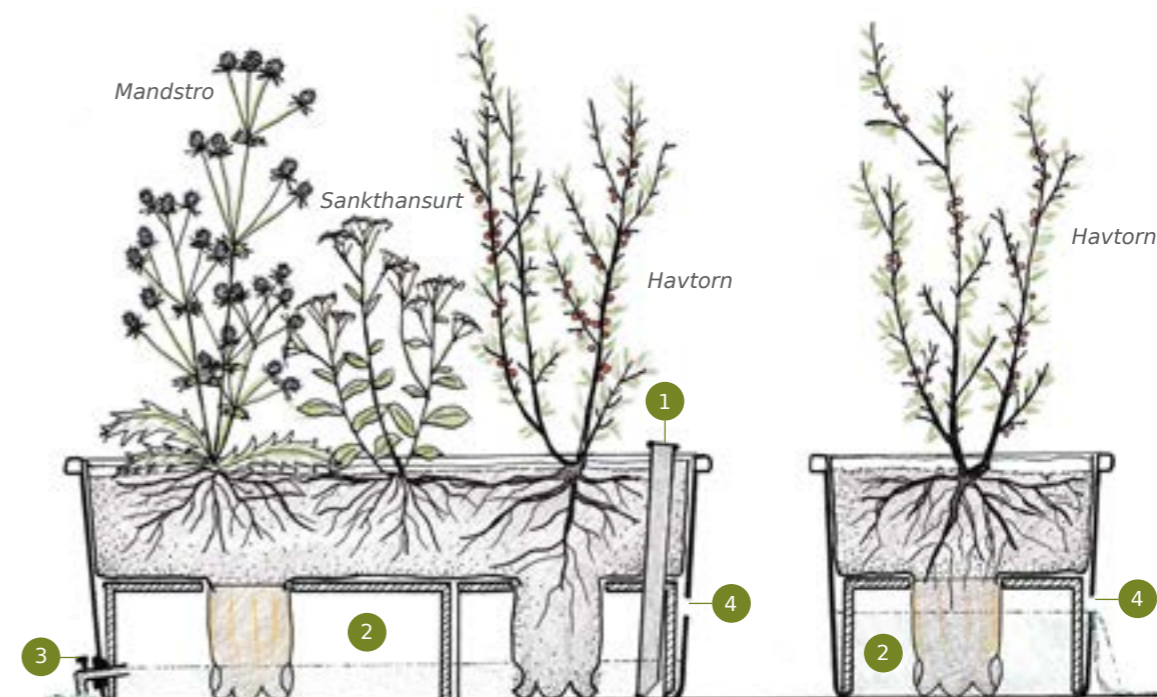
NEM OG FLEKSIBEL DYRKNING MED PLANTEKASSER

De selvvandende plantekasser med internt reservoir fra TagTomat gør det nemt at skabe frodige beplantninger i hjemmet, på altanen, på fortovet eller i baggården. De kræver minimal vandingsindsats fra din side og er blandt andet velegnede til bladgrønt, tomater, større stauder, mindre frugtbuske og klatreplanter. Kasserne kan sammensættes med andre af TagTomats produkter, fx plantekassebænk, klikkasse med espalier, plantekumme på hjul eller plantestativ med køkkenkasser, der kan findes på hjemmesiden www.tagtomat.dk/butik.

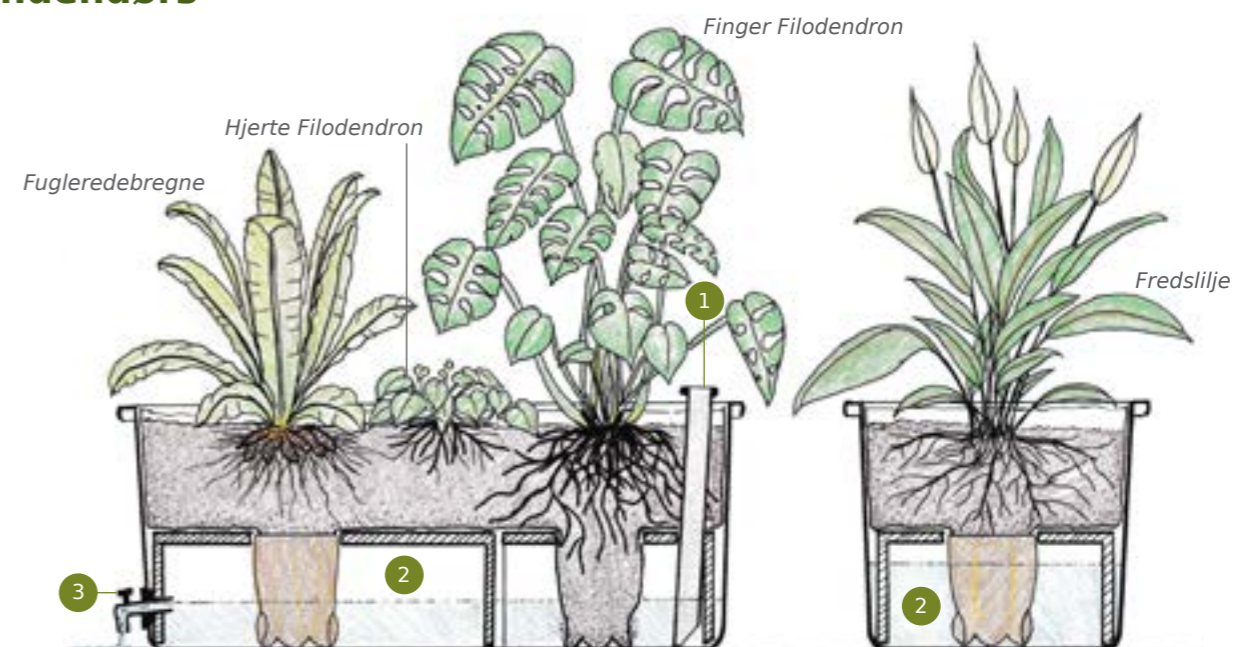
PLANTEKASSENS OPBYGNING

Udendørs

Principsnit af plantekasse med internt reservoir.

Indendørs

Principsnit af plantekasse med internt reservoir.

1. Vandingsrør	3. Aftapningshave
2. Vandreservoir	4. Overløbshul

PASNINGSGUIDE

Vanding de første 4 uger

Udendørs

For at sikre at planterne og selvvandingsystemet kommer ordentlig i gang er det vigtigt, at jorden vandes grundigt igennem 2-3 gange om ugen, også selvom det har regnet. Det kræver 5-8 liter vand at gennemvande jorden, svarende til ca. halvdelen af en almindelig, stor, grøn vandkande. Der anvendes spredner eller vandes med svag stråle, så vandet bliver jævnt fordelt, og den nye porøse jord ikke klasker sammen. Derefter fyldes vandreservoiret, hvilket gentages efter de første 4 uger.

Indendørs

For at sikre at planterne og selvvandingsystemet kommer ordentlig i gang, er det vigtigt, at jorden vandes grundigt igennem 2-3 gange om ugen. Det kræver 5-8 liter vand at gennemvande jorden, svarende til ca. halvdelen af en almindelig, stor, grøn vandkande. Der anvendes spredner eller vandes med svag stråle, så vandet bliver jævnt fordelt, og den nye porøse jord ikke klasker sammen. Vandreservoiret fyldes ved opstart og igen efter de første 4 uger.

Vanding efterfølgende

Udendørs

Vandreservoiret kan indeholde helt op til 30 liter, og derfor er det kun nødvendigt at fylde det ca. 1 gang om ugen, afhængigt af årstid og vejrforhold. I varme og tørre perioder kan der være behov for vanding 2 gange om ugen; men om efteråret, når regnen intensiveres, vandes mindre, og vi anbefaler at lade reservoiret løbe næsten tør for vand, før det fyldes. I vinterperioden, når frosten kommer, og planterne går i dvale, vandes ikke.

Vand først jorden

Skal jorden vandes, bør det gøres før opfyldning af vandreservoiret, da det overskydende vand fra jorden vil få reservoiret til at løbe over, hvis det er fuldt. Stik en finger et par cm ned i jorden, og mærk efter, om den er tør; er den det, bør der vandes fra oven. Står plantekassen i direkte sol, anbefaler vi at vande på overskyede dage eller om aftenen, når solen er gået ned, og at undgå vand direkte på planterne.

Fyld derefter reservoiret

Tilføj vandet via det grå vandingsrør i bedet, til det når ca. 15 cm op. Reservoiret er fyldt, når vandet løber ud af overløbshullerne i siden. Se hvor højt vandet står ved at kigge ned i røret eller stikke en tør pind derned, som kan vise vandstanden.

Indendørs

Vandreservoiret kan indeholde helt op til 30 liter, og derfor er det kun nødvendigt at fylde det ca. 1 gang om ugen, afhængigt af plantevalg, årstid og soleksponering. I varme sommerperioder kan der være behov for vanding 2 gange om ugen, men om efteråret og i vinterperioden, hvor dagslyset aftager, vandes mindre og kun efter behov. I vinterhalvåret anbefaler vi at lade reservoiret løbe næsten tørt for vand, før det fyldes.

Vand først jorden

Skal jorden vandes, bør det gøres før opfyldning af vandreservoiret, da det overskydende vand fra jorden vil få reservoiret til at løbe over, hvis det er fuldt. Stik en finger et par cm ned i jorden, og mærk efter, om den er tør; er den det, bør der vandes fra oven. Står plantekassen i direkte sol, anbefaler vi at undgå vanding direkte på planterne; dog bør de overskyldes med koldt vand fra bruser eller forstøver, eller de tørres over med klud hver 2.-3. måned, da støv kan blokere for solens stråler. Dette gøres om aftenen eller på overskyede dage.

Fyld derefter reservoiret

Tilføj vandet via det grå vandingsrør i bedet, til det når ca. 15 cm op. De fleste planter vil drukne ved overvanding, og derfor er det vigtigt, at der ikke fyldes for meget vand i reservoiret. Se hvor højt vandet står ved at kigge ned i røret eller stikke en tør pind derned, som kan vise vandstanden.

Tømning af vandreservoiret

Udendørs

Med aftapningshane

I frostvejr bør reservoiret være tømt for vand for at undgå skader på planterødderne og frostsprængning af aftapningshanen. Hanen, der er placeret nederst på siden, åbnes om efteråret, forbliver åben vinteren over og lukkes igen om foråret, når regnen aftager, og der ikke længere er risiko for hård frost.

Uden aftapningshane

I frostvejr bør reservoiret være tømt for vand for at undgå frostskaader på planterødderne. Bruges plantekassen til flerårige planter, tømmes den ved at tippe kassen, så vandet løber ud af overløbshullet. Vi anbefaler at stille plantekassen skråt op af noget, da det kan tage et stykke tid, før reservoiret er tømt. Derudover kan anvendes hævert eller pumpe - hos TagTomat bruger vi en boremaskinepumpe. Reservoiret tømmes løbende gennem vinteren, når der ikke er risiko for hård frost. Anvendes plantekassen til enårige planter, som tomater og agurker, tømmes den for jord og vand om efteråret, når de sidste planter er afblomstret; kassen rengøres og stilles til opbevaring. Tilføj den overskydende jord til buske og frugttræer i haven som jordforbedring.

Indendørs

Med aftapningshane

Er der behov for det, tømmes reservoiret ved at sætte en slange på aftapningshanen og føre den til afløb eller tømme direkte til ekstern beholder.

Uden aftapningshane

Er der behov for det, tømmes reservoiret ved hjælp af øse, hævert eller pumpe.

Jordtilførsel

Udendørs

Jorden i bedet sætter sig med årene, og derfor bør der løbende tilføres ekstra jord. Dette gælder særligt efter det første år, hvorfor der om foråret fyldes op med jord til lidt under kanten af bedet. Vi bruger Champost Planteskolejord, som er velegnet til selvvandingsystemet, da det har god struktur og sugeevne. Skal der dyrkes grøntsager i bedet, anbefaler vi Champost Drivhusblanding, idet denne jord indeholder meget næring; de to jordtyper kan evt. blandes for en luftigere struktur.

Champost Drivhusblanding og Champost Planteskolejord kan købes i sæk eller bigbag på www.tagtomat.dk/butik

Indendørs

Jorden i bedet sætter sig med årene, og derfor bør der løbende tilføres ekstra jord. Dette gælder særligt efter det første år, hvorfor der om foråret fyldes op med jord til lidt under kanten af bedet. Vi bruger Champost Pottemuld, som er velegnet til indendørsbrug, idet den har en god sugeevne og ikke tiltrækker fluer og sørgemyg

Gødning

Udendørs

Vi anbefaler at udlægge et ca. 3-5 cm tykt lag Champost Jordforbedring en gang om året, enten om foråret eller om efteråret. Vælges foråret, mindskes spiring af ukrudt, og vælges efteråret, beskyttes planterødderne mod frost. Jordforbedringen kan også arbejdes godt ned i det øverste jordlag for at gøre det luftigere. Vær opmærksom på, at der ikke må plantes direkte i jordforbedringen, da det svider planternes rødder. Champost Jordforbedring kan købes i sæk eller bigbag på www.tagtomat.dk/butik

Indendørs

Det er ikke nødvendigt at gøde det første år, da jorden stadig indeholder mange næringsstoffer. Derefter anbefaler vi at anvende den flydende organiske gødning GD12, som er uden konserveringsmidler og baseret på fiskeben, melasse og tangmel. Gødningen opblandes i vand og tilføres på jorden med spreder 1-2 gange om ugen i vækstsæsonen.

Renhold

Udendørs

Med aftapningshane

Vandingsrør og overløbshuller renholdes for at undgå tilstopning. Hvert forår kontrolleres, at vandet kan løbe frit igennem systemet ved at åbne aftapningshanen og spule reservoiret med vandslange via vandingsrøret. Hvert efterår kontrolleres overløbshullerne, da det er særlig vigtigt, at de fungerer i perioder med megen regn.

Uden aftapningshane

Vandingsrør og overløbshuller renholdes for at undgå tilstopning. Hvert forår kontrolleres, at vandet kan løbe frit igennem systemet ved at tippe plantekassen og spule reservoiret med vandslange via vandingsrøret. Hvert efterår kontrolleres overløbshullerne, da det er særlig vigtigt, at de fungerer i perioder med megen regn.

Indendørs

Vandingsrør renholdes for at undgå tilstopning. Hvert forår spules reservoiret med vandslange via vandingsrøret, og det kontrolleres, at vandet kan løbe frit igennem systemet.

Vedligehold

Er plantekassen etableret i klikkasse eller plantekassebænk, kan træet over en årrække give sig; derfor bør skrueerne spændes efter.

Går enkelte dele i stykker, bør de udskiftes. Delene kan laves af eget genbrug eller anskaffes på www.tagtomat.dk/butik.

Vær særligt opmærksom på

- PasningsGuiden er kun vejledende, og vanding er meget afhængigt af vejret, placeringen og planternes egenskaber. For at kunne vurdere hvor ofte der skal vandes, er det derfor vigtigt at observere planterne og at lære bedet at kende.
- Vi anbefaler at fortsætte med at anvende spreder eller svag stråle i den efterfølgende vanding og at vande om aftenen, når solen er gået ned, eller på dage, hvor det er overskyet.
- Jorden må aldrig tørre så meget ud, at den slipper kanterne i bedet. Sker dette alligevel, gennemvædes jorden gentagne gange for igen at få selvvandingsystemet til at fungere.
- Skal bedet flyttes, gøres det forsigtigt, da det kan være tungt. Vi anbefaler først at tømme reservoiret for at mindske vægten.
- Gødningsforholdet er afhængigt af plantevalget og bør altid tilpasses de planter, der står i bedet.
- Ønsker man ikke selv at passe plantekassen, tilbyder TagTomat skræddersyede driftsaftaler.
- For yderligere information eller vejledning henvises til hjemmesiden www.tagtomat.dk

ÅRSHJUL FOR PLANTEKASSE

Udendørs - med aftapningshane

	Forår	Sommer	Efterår	Vinter
Vanding	2-4 gange om måneden.	2-4 gange om måneden. 8 gange i varme, tørre perioder uden nedbør.	Kun efter behov.	Der vandes ikke.
Tømning	Aftapningshane lukkes, og reservoir fyldes, når risiko for frost er ovre.		Aftapningshanen åbnes inden frost.	Aftapningshanen forbliver åben sæsonen igennem.
Jordtilførsel	På 2. år tilføres jord til lige under kanten af bedet.	Løbende jordtilførsel efter behov.	Løbende jordtilførsel efter behov.	
Gødning vælg forår eller efterår	Udlægning af jordforbedring. Løbende tilførsel af gødning efter behov.	Løbende tilførsel af gødning efter behov.	Udlægning af jordforbedring. Løbende tilførsel af gødning efter behov.	
Renhold	Reservoiret spules igennem, og vandflow kontrolleres.		Kontrol af overløbshuller.	

ÅRSHJUL FOR PLANTEKASSE

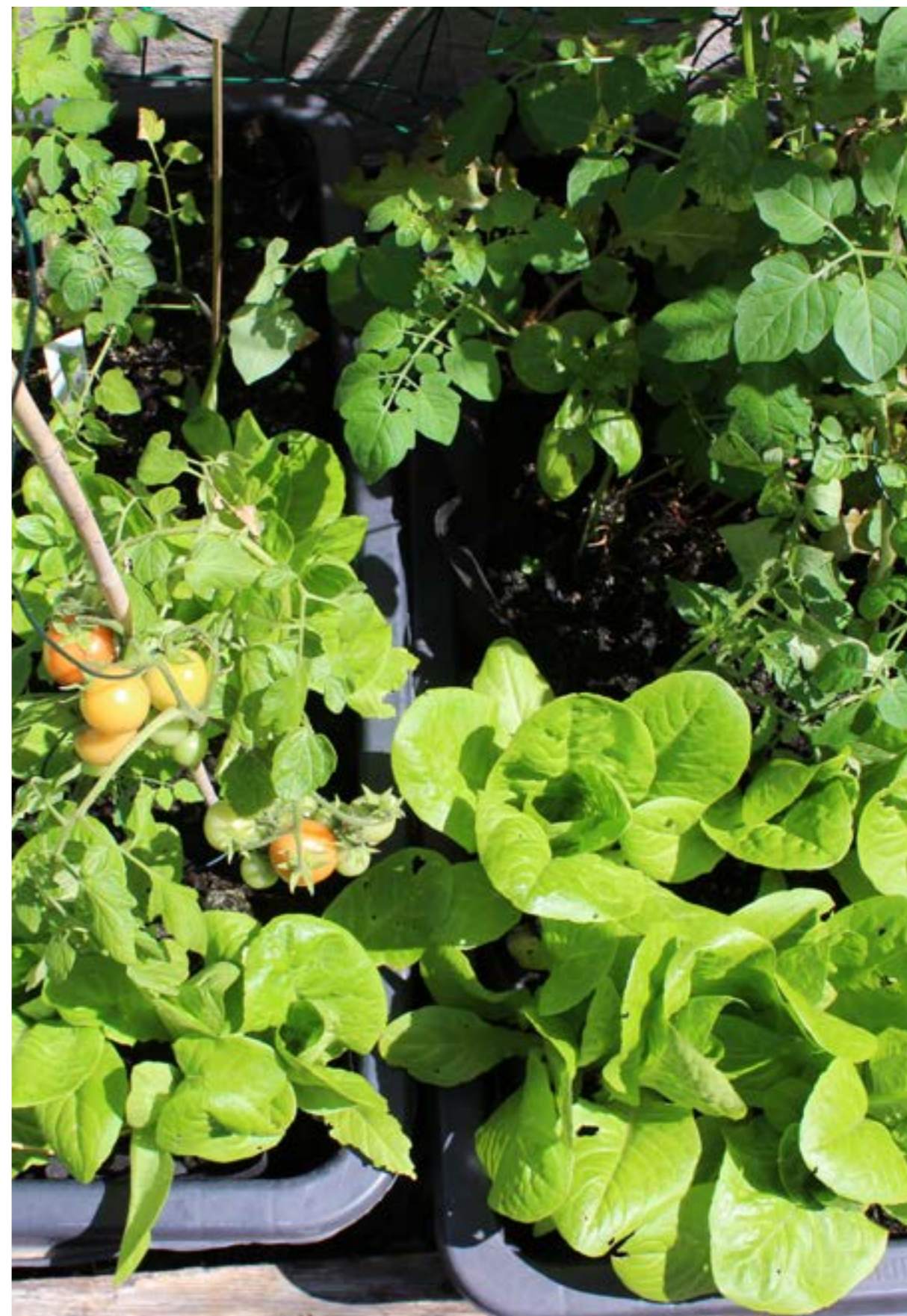
Udendørs - uden aftapningshane

	Forår	Sommer	Efterår	Vinter
Vanding	2-4 gange om måneden.	2-4 gange om måneden. 8 gange i varme, tørre perioder uden nedbør.	Kun efter behov.	Der vandes ikke.
Tømning	Reservoir tømmes, når risiko for hård frost er ovre.		Reservoiret tømmes lige inden hård frost.	
Jordtilførsel	På 2. år tilføres jord til lige under kanten af bedet.	Løbende jordtilførsel efter behov.	Løbende jordtilførsel efter behov.	
Gødning vælg forår eller efterår	Udlægning af jordforbedring. Løbende tilførsel af gødning efter behov.	Løbende tilførsel af gødning efter behov.	Udlægning af jordforbedring. Løbende tilførsel af gødning efter behov.	
Renhold	Reservoiret spules igennem, og vandflow kontrolleres.		Kontrol af overløbshuller.	

ÅRSJUL FOR PLANTEKASSE

Indendørs - med og uden aftapningshane

	Forår	Sommer	Efterår	Vinter
Vanding	1 gang om måneden.	1 gang om måneden. 2 gange i varme, tørre perioder uden nedbør.	Kun efter behov.	Der vandes ikke.
Tømning	Kun efter behov.	Reservoir tømmes efter behov.	Reservoir tømmes efter behov.	Reservoir tømmes efter behov.
Jordtilførsel	På 2. år tilføres jord til lige under kanten af bedet.	Løbende jordtilførsel efter behov.	Løbende jordtilførsel efter behov.	
Gødning	Fortyndet flydende gødning tilføres 4-8 gange om måneden.	Fortyndet flydende gødning tilføres 4-8 gange om måneden.	Fortyndet flydende gødning tilføres efter behov.	
Renhold	Reservoiret spules igennem, og vandflow kontrolleres.			

Inspiration til beplantning: salat og tomater fra taghaven på Nørrebro.